NÂNG CAO NHẬN THỨC PHÁP LUẬT CHO TRẺ VỊ THÀNH NIÊN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN

NGUYỄN THỊ HOÀNG ANH
TỪ THÁI ĐỨC ANH
Khoa Luật học, Trường Khoa học xã hội và nhân văn, Trường Đại học Vinh

Nhận bài ngày 12/3/2025. Sửa chữa xong 18/3/2025. Duyệt đăng 24/3/2025.

Abstract

Adolescents play an important role in the industrialization, modernization of the country, international integration, and the construction of socialism. Therefore, improving legal awareness for minors to prevent and reduce legal violations within this age group plays a crucial role in the overall development of the country. This article analyzes the current state of legal awareness among minors in Nghe An province, and proposes some solutions to enhance the legal awareness of minors in the province in the near future.

Keywords: *Legal awareness, minors, Nghe An.*

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh hiện nay, việc nâng cao nhận thức pháp luật cho trẻ vị thành niên đang trở thành một vấn đề cấp thiết. Trẻ vị thành niên là nhóm đối tượng dễ bị ảnh hưởng bởi các tác động tiêu cực từ môi trường xung quanh, đặc biệt đây là giai đoạn quan trọng trong quá trình hình thành nhân cách, ý thức công dân và trách nhiệm xã hội. Tỉnh Nghệ An có diện tích khoảng 16.490,25km2 - lớn nhất cả nước, có quy mô dân số đông, trẻ vị thành niên chiếm tỷ lệ không nhỏ. Đây cũng là nơi có nhiều địa bàn miền núi (chiếm 83% diện tích), vùng sâu, vùng xa, với nhiều dân tộc cùng sinh sống (Kinh, Thái, Thổ, H'Mông, Khơ Mú…), việc tiếp cận thông tin pháp luật còn gặp nhiều khó khăn. Bên cạnh đó, Nghệ An có đường biên giới giáp Lào, cùng với địa hình đồi núi hiểm trở, tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động buôn lậu, vận chuyển hàng hóa bất hợp pháp, đặc biệt là ma túy. Do đó, việc nghiên cứu nhận thức pháp luật của trẻ vị thành niên trên địa bàn tỉnh Nghệ An là cần thiết, nhằm đưa ra những kiến nghị, giải pháp kịp thời, phù hợp với thực tiễn địa phương góp phần nâng cao ý thức pháp luật, phòng ngừa và ngăn chặn các hành vi vi phạm pháp luật ở nhóm đối tượng này.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tầm quan trọng của việc nâng cao nhận thức pháp luật cho trẻ vị thành niên

Trên thế giới mỗi quốc gia đều có những định nghĩa và cách tiếp cận khác nhau về trẻ vị thành niên thông qua phản ánh sự đa dạng văn hóa, xã hội và chính sách của từng quốc gia. Hiện nay pháp luật Việt Nam không có quy định cụ thể như thế nào là tuổi vị thành niên và chưa vị thành niên. Bộ luật Dân sự chỉ có quy định về người chưa thành niên "*là người chưa đủ mười tám tuổi*"[1] và người thành niên *"là người đủ mười tám tuổi trở lên"*[2]. Luật Thanh niên quy định tại Điều 1 *"Thanh niên là công dân Việt Nam từ đủ 16 tuổi đến 30 tuổi"*[3]; Luật Trẻ em quy định tại Điều 1 *"Trẻ em là người dưới 16 tuổi"*[4]. Ở nhiều quốc gia, trẻ vị thành niên thường được định nghĩa là những người trong độ tuổi từ 10 đến 19, theo tiêu chuẩn

3) Điều 1 Luật Thanh niên năm 2020.
4) Điều 1 Luật Trẻ em năm 2016.

Email: ducanhtuthai03112005@gmail.com

của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO). Định nghĩa này nhấn mạnh giai đoạn phát triển về sinh lý và tâm lý quan trọng trong quá trình trưởng thành. Tùy theo từng quốc gia và hệ thống pháp luật, độ tuổi này có thể thay đổi. Ví dụ, ở Hoa Kỳ, luật pháp và chính sách xã hội thường sử dụng định nghĩa tương tự, đồng thời phân chia trẻ vị thành niên thành các nhóm tuổi cụ thể, như thanh thiếu niên (teenagers) từ 13 đến 17 tuổi, để áp dụng các chương trình giáo dục và sức khỏe phù hợp. Như vậy người chưa thành niên có thể được hiểu là những trẻ em hoặc thanh thiếu niên trong giai đoạn phát triển từ tuổi thiếu niên cho đến khi trưởng thành.

Trẻ vị thành niên là một bộ phận không thể thiếu trong việc định hình một xã hội, là lớp trẻ đang ở độ tuổi phát triển mạnh mẽ về cả thể chất lẫn tinh thần, năng động sáng tạo, là lực lượng chính của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tương lai. Tuy nhiên, đây cũng là lứa tuổi chưa phát triển đầy đủ nên bồng bột, chủ quan, chưa biết cách tiếp nhận và chọn lọc thông tin, chưa đủ kiến thức, kinh nghiệm và trải nghiệm nên dễ bị kích động lôi kéo vào các tác động xấu dẫn đến những hành vi vi phạm pháp luật. Mặt khác, đây là lứa tuổi chưa phát triển đầy đủ về thể chất cũng như về tâm - sinh lý, kinh nghiệm sống và trình độ nhận thức còn hạn chế, khả năng kiềm chế chưa cao, dễ bị kích động, lôi kéo vào những hoạt động phiêu lưu, mạo hiểm, dễ bị ảnh hưởng bởi những tác động xấu, những mặt trái của nền kinh tế thị trường trong xã hội hiện nay, đặc biệt nhận thức pháp luật của trẻ vị thành niên còn nhiều hạn chế.

Trong bối cảnh hội nhập và phát triển của đất nước, việc nâng cao nhận thức pháp luật cho trẻ vị thành niên trở thành một yêu cầu cấp thiết. Trẻ vị thành niên là thế hệ tương lai của đất nước, họ có quyền được bảo vệ và chăm sóc, đồng thời có nghĩa vụ tuân thủ các quy định của pháp luật. Việc trang bị kiến thức pháp luật không chỉ giúp trẻ tự bảo vệ bản thân, hiểu rõ quyền lợi và nghĩa vụ của mình mà còn giúp các em trở thành những công dân có trách nhiệm, biết tôn trọng pháp luật, góp phần phát triển xã hội công bằng và văn minh. Đây là yếu tố quan trọng trong việc phòng ngừa tội phạm, vi phạm pháp luật trong độ tuổi vị thành niên, đồng thời giảm thiểu các nguy cơ tiềm ẩn từ những hành vi sai trái.

2.2. Thực trạng nhận thức pháp luật của trẻ vị thành niên trên địa bàn tỉnh Nghệ An

Những năm gần đây, tỉnh Nghệ An đã có nhiều nỗ lực trong công tác tuyên truyền pháp luật, đặc biệt là đối với trẻ vị thành niên, nhằm nâng cao nhận thức về pháp luật và giảm thiểu các hành vi vi phạm trong cộng đồng với sự phối hợp đồng bộ và sự vào cuộc quyết liệt giữa các cơ quan chức năng với gia đình, nhà trường, các tổ chức đoàn thể và cộng đồng xã hội trong giáo dục, quản lý, giám sát hành vi của trẻ. Cùng với công tác tuần tra, kiểm soát phòng ngừa, lực lượng chức năng đã tích cực phối hợp với các xã, phường quản lý, giám sát các thanh, thiếu niên có biểu hiện gây rối trật tự công cộng để kịp thời ngăn chặn, phòng ngừa vi phạm. Trong năm 2024; Bộ Công an, Ban An toàn giao thông tỉnh Nghệ An phối hợp Sở Giáo dục và đào tạo, các trường đại học cao đẳng trên địa bàn tỉnh tổ chức các cuộc thi tìm hiểu, phổ biến về pháp luật với nhiều chủ đề đa dạng thu hút sự quan tâm của đông đảo học sinh trên toàn tỉnh. Chủ đề "Thượng tôn pháp luật để xây dựng văn hóa giao thông an toàn" (23/9/2024) tại Trường Trung học phổ thông (THPT) 1 – 5 (Nghĩa Đàn – Nghệ An); Chương trình tuyên truyền "Tăng cường công tác bảo đảm trật tự, an toàn giao thông cho lứa tuổi học sinh trong tình hình mới"(21/5/2024) tại Trường Đại học Vinh; Chương trình tuyên truyền pháp luật về an toàn giao thông năm 2024(4/3/2024) tại trường THPT Nghi Lộc 3; Cục Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy (Bộ Công an) và Vụ Giáo dục chính trị và công tác học sinh, sinh viên (Bộ Giáo dục và đào tạo) đã chủ trì tổ chức Cuộc thi "Trường học không ma túy" dưới dạng gameshow truyền hình thu hút đông đảo học sinh đến tham gia, cổ vũ cho các đội thi của 6 trường THPT trên địa bàn thành phố Vinh. Việc phối hợp tổ chức các phiên tòa xét xử lưu động hoặc trực tuyến của Tòa án nhân dân 2 cấp của tỉnh Nghệ An trong thời gian qua cũng được đánh giá là hình thức tuyên truyền pháp luật cần thiết, phù hợp với lứa tuổi học sinh, thanh, thiếu niên mới bước vào đời với nhiều bỡ ngỡ, cám dỗ.

Bên cạnh những chuyển biến tích cực trong nhận thức pháp luật của trẻ vị thành niên trên địa bàn tỉnh Nghệ An, thì vẫn còn tình trạng một bộ phận thanh thiếu niên vi phạm pháp luật. Cùng với sự gia

tăng các loại tội phạm, tệ nạn xã hội, tình trạng thanh, thiếu niên vi phạm pháp luật tiềm ẩn nhiều diễn biến phức tạp, gây ảnh hưởng đến tình hình an ninh, trật tự trên địa bàn tỉnh Nghệ An. Số lượng vụ án nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng do trẻ vị thành niên phạm tội tăng nhanh và ngày càng có diễn biến phức tạp. Các hành vi thường thấy là tự giải quyết mâu thuẫn bằng hung khí, gây rối, đánh nhau gây mất trật tự công cộng; sử dụng pháo nổ trái phép; buôn bán, sử dụng ma túy; bạo lực học đường; cướp giật, trộm cắp tài sản. Trong đó phổ biến nhất là hành vi vi phạm an toàn giao thông như: điều khiển phương tiện khi chưa đủ tuổi theo quy định; không có Giấy phép lái xe; không đội mũ bảo hiểm; có hành vi lạng lách, đánh võng; bốc đầu khi tham gia giao thông; không chấp hành hiệu lệnh giao thông… Tại Nghệ An, từ đầu năm đến nay, qua công tác tuần tra, kiểm soát, lực lượng chức năng đã phát hiện, lập biên bản 1.135 trường hợp học sinh, sinh viên vi phạm trật tự an toàn giao thông, với tổng số tiền xử phạt hơn 1 tỷ đồng. Ở khu vực miền núi, biên giới, tình trạng tảo hôn ngày càng gia tăng cũng là mối bận tâm của cấp ủy, chính quyền địa phương. Ví như tại huyện rẻo cao Kỳ Sơn, trong năm 2024, có 235 trường hợp tảo hôn, tập trung nhiều ở các xã Na Ngoi, Huổi Tụ, Nậm Càn, Đoọc Mạy, Nậm Cắn... Trong đó có những trường hợp chỉ mới 13-14 tuổi, để lại nhiều hệ luỵ cho gia đình và xã hội [6].

Những hạn chế trong nhận thức pháp luật của trẻ vị thành niên có thể bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân khác nhau, trong đó có cả yếu tố cá nhân, gia đình, xã hội và môi trường. Trong đó bao gồm một số nguyên nhân phổ biến như:

Một là, thiếu sự giáo dục pháp luật từ gia đình. Gia đình là môi trường đầu tiên ảnh hưởng đến sự hình thành nhận thức của trẻ. Tuy nhiên, các gia đình hiện nay chưa thực sự chú trọng đến việc giáo dục pháp luật, thiếu sự quan tâm đến quyền và nghĩa vụ của trẻ. Điều này xuất phát từ việc cha mẹ chưa nhận thức đúng đắn và đầy đủ về tầm quan trọng của giáo dục pháp luật trong gia đình, ngoài ra bản thân cha mẹ cũng chưa nắm được các kiến thức pháp lý cơ bản để giáo dục con cái. Do đó, trẻ không có nền tảng vững chắc để hiểu và tôn trọng pháp luật. Trẻ em sống trong gia đình không ổn định, bạo lực, cha mẹ ly hôn hoặc có cha mẹ vi phạm pháp luật cũng có thể ảnh hưởng đến yếu tố về tâm lý, cảm xúc của trẻ theo thiên hướng tiêu cực, làm gia tăng nguy cơ phạm pháp ở trẻ.

Hai là, giáo dục pháp luật chưa đầy đủ trong nhà trường. Trẻ em thiếu sự hướng dẫn từ gia đình, nhà trường và cộng đồng, dẫn đến sự thiếu hụt các kiến thức về chuẩn mực hành vi trong xã hội, kiến thức về pháp luật. Trong chương trình giảng dạy tại các trường học, việc dạy về pháp luật cho trẻ vị thành niên vẫn chưa được coi trọng đúng mức. Dù có các chương trình giáo dục pháp luật ở các cấp học, nhưng chương trình học không được thực hiện đầy đủ. Các giờ học về pháp luật chủ yếu mang tính lý thuyết mà thiếu tính thực tiễn và ứng dụng vào đời sống hàng ngày của trẻ vị thành niên. Nhiều bài học chỉ dừng lại ở lý thuyết mà thiếu các bài học thực tế giúp trẻ áp dụng vào tình huống cụ thể.

Ba là, khả năng nhận thức pháp lý của trẻ chưa đầy đủ, thiếu sự nhận thức về tầm quan trọng của pháp luật. Trẻ vị thành niên đang trong quá trình phát triển và hoàn thiện về mặt nhận thức, tâm sinh lý ở lứa tuổi này cũng khá phức tạp, thiếu khả năng phân tích và đánh giá các hành vi của mình. Do đó, bản thân trẻ chưa nhận thức một cách đầy đủ hành vi của mình là đúng hay sai, phù hợp hay không phù hợp, cũng như hậu quả do chính hành vi của mình gây ra. Việc thiếu kinh nghiệm sống và khả năng tư duy phản biện là một trong những yếu tố khiến trẻ chưa tiếp cận một cách đúng đắn về pháp luật. Một bộ phận trẻ vị thành niên không nhận thức đầy đủ về quyền lợi và nghĩa vụ của mình theo pháp luật, đặc biệt thiếu hiểu biết về các hành vi vi phạm pháp luật. Một số trẻ vị thành niên không biết rằng các hành vi như trộm cắp, xâm hại người khác, hay sử dụng ma túy có thể dẫn đến hậu quả pháp lý nghiêm trọng [4].

Bốn là, các chính sách và chương trình giáo dục pháp luật chưa hiệu quả trong nhà trường và xã hội. Mặc dù trong thời gian trở lại đây các cơ quan nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội, nhà trường rất quan tâm và triển khai rộng rãi các hình thức phổ biến, giáo dục pháp luật cho học sinh. Tuy nhiên, các chính sách và chương trình chưa thực sự được tiến hành một cách đồng bộ và hiệu quả, chưa có đủ các

hoạt động ngoại khóa, các chương trình can thiệp sớm giúp trẻ nhận thức đúng đắn về pháp luật. Nội dung, hình thức, phương pháp tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật còn đơn giản chưa phong phú, đa dạng. Cộng đồng và xã hội không cung cấp đủ các cơ hội để trẻ tham gia vào các hoạt động giúp nâng cao nhận thức pháp luật, đặc biệt trong những khu vực có tỉ lệ tội phạm hoặc môi trường sống không lành mạnh khiến cho trẻ vị thành niên ít có cơ hội để trao đổi, học hỏi và củng cố kiến thức pháp lý. Ở tỉnh Nghệ An vẫn có sự thiếu hụt của các mô hình tuyên truyền, đặc biệt là trên các địa bàn vùng núi, vùng sâu, vùng xa.

Năm là, ảnh hưởng của bạn bè và môi trường xung quanh. Trẻ vị thành niên dễ bị ảnh hưởng bởi bạn bè, nếu nhóm bạn không có nhận thức tốt về pháp luật, trẻ sẽ khó có cơ hội tiếp cận với những quan điểm pháp lý đúng đắn. Trẻ vị thành niên dễ bị lôi kéo vào những hành vi vi phạm pháp luật nếu không có sự định hướng và hỗ trợ từ gia đình và cộng đồng. Đặc biệt, sự phát triển của mạng xã hội với các thông tin sai lệch cũng có thể ảnh hưởng đến nhận thức pháp luật của trẻ.

Ngoài các nguyên nhân trên thì tình trạng đói nghèo và thiếu cơ hội học tập cũng là một trong những lý do làm cho trẻ không có điều kiện học hỏi và tiếp cận với các kiến thức pháp luật. Nhiều trẻ em trong độ tuổi vị thành niên tại các vùng nông thôn, đặc biệt là các gia đình có hoàn cảnh khó khăn, thường thiếu sự quan tâm đúng mực của gia đình về pháp luật hoặc không có đủ điều kiện tiếp cận các nguồn thông tin hữu ích [5].

2.3. Giải pháp nâng cao nhận thức pháp luật cho trẻ vị thành niên trên địa bàn tỉnh Nghệ An

Để nâng cao nhận thức pháp luật cho trẻ vị thành niên tại Nghệ An, cần triển khai một số giải pháp đồng bộ, kết hợp giữa giáo dục trong nhà trường, tuyên truyền cộng đồng và sự tham gia của gia đình. Các giải pháp đó bao gồm:

2.3.1. Tăng cường giáo dục pháp luật trong trường học. Các trường học cần tiếp tục đưa các môn học về pháp luật vào chương trình giảng dạy với nội dung phong phú, thực tế, dễ tiếp cận. Duy trì các hình thức phổ biến pháp luật tại hội trường, tổ chức các buổi nói chuyện chuyên đề về chính sách, pháp luật cho thanh niên. Đổi mới hình thức theo cách có sự trao đổi giữa giảng viên và người tham dự để làm sáng tỏ các nội dung tuyên truyền.

Đẩy mạnh hoạt động tuyên truyền qua hình thức sân khấu hóa, lồng ghép các nội dung tuyên truyền vào các vở kịch, các tiểu phẩm vui, các hoạt động văn hóa, văn nghệ… đây là hình thức tuyên truyền mà thanh niên rất yêu thích, giảm bớt tính khô cứng của việc tuyên truyền luật, tạo nên tâm lý thoải mái, vui vẻ cho thanh niên, giúp cho việc lĩnh hội, nhận thức chính sách pháp luật được tốt hơn. Khuyến khích học sinh tham gia các câu lạc bộ pháp luật. Nhà trường có thể thành lập các câu lạc bộ pháp luật, nơi học sinh được tham gia thảo luận về các vấn đề pháp lý trong cuộc sống. Đồng thời tổ chức các buổi sinh hoạt ngoại khóa về pháp luật để giúp các em hiểu biết thêm về các quy định pháp luật, quyền và nghĩa vụ của mình.

2.3.2. Tăng cường tuyên truyền pháp luật qua các phương tiện truyền thông. Trong thời đại công nghệ số hiện nay, mạng xã hội đã trở thành một phần không thể thiếu trong cuộc sống hàng ngày, đặc biệt đối với giới trẻ. Với sự phát triển mạnh mẽ của các nền tảng như Facebook, TikTok, YouTube hay Instagram, việc tận dụng mạng xã hội để tuyên truyền, giáo dục pháp luật cho trẻ vị thành niên không chỉ là một phương thức hiệu quả mà còn là xu hướng tất yếu.

Các cơ quan chức năng cần tổ chức các chương trình tuyên truyền pháp luật, truyền hình, bài viết trên báo chí và các kênh mạng xã hội của tỉnh Nghệ An nhằm sử dụng để tuyên truyền các quy định pháp luật cơ bản cho trẻ vị thành niên, qua đó có thể tận dụng mạng xã hội để tổ chức các chiến dịch tuyên truyền pháp luật, giúp trẻ em nhận thức đúng đắn về pháp lý qua những video, infographic, bài viết trên các nền tảng như Facebook, Zalo, YouTube. Mạng xã hội là kênh thông tin nhanh chóng, rộng rãi, có khả năng tiếp cận dễ dàng với trẻ vị thành niên. Thông qua các nội dung sinh động, sáng tạo như video ngắn, infographic, bài đăng hấp dẫn, các cơ quan chức năng và tổ chức giáo dục có thể truyền tải kiến thức pháp luật một cách dễ hiểu và gần gũi. Với sự sáng tạo trong cách truyền tải, cùng sự phối

hợp giữa các cơ quan, tổ chức giáo dục và gia đình, trẻ vị thành niên sẽ có cơ hội tiếp cận và hiểu rõ hơn về pháp luật, từ đó hình thành ý thức tuân thủ và trách nhiệm công dân ngay từ khi còn nhỏ. Đây không chỉ là trách nhiệm của xã hội mà còn là một bước tiến quan trọng trong việc xây dựng một thế hệ trẻ có ý thức pháp luật vững vàng trong tương lai.

2.3.3. Xây dựng mối quan hệ hợp tác chặt chẽ giữa gia đình và nhà trường. Sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc nâng cao nhận thức pháp luật cho trẻ vị thành niên đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển ý thức tuân thủ pháp luật của các em. Vì vậy, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa hai bên trong công tác giảng dạy và truyền tải kiến thức pháp luật. Trước tiên, việc tăng cường giao tiếp giữa phụ huynh và giáo viên thông qua các buổi họp phụ huynh, hội thảo chuyên đề về giáo dục pháp luật là rất cần thiết. Điều này giúp thống nhất phương pháp giáo dục giữa nhà trường và gia đình, tạo môi trường thuận lợi để trẻ tiếp thu kiến thức pháp luật một cách hiệu quả. Bên cạnh đó, nhà trường cần lồng ghép giáo dục pháp luật vào các hoạt động ngoại khóa như tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề, đóng kịch tình huống pháp luật, hoặc các cuộc thi tìm hiểu pháp luật. Điều này không chỉ giúp học sinh tiếp cận kiến thức một cách sinh động mà còn nâng cao kỹ năng xử lý tình huống thực tế. Ngoài ra, việc xây dựng các kênh thông tin trực tuyến như nhóm mạng xã hội, website hoặc ứng dụng giáo dục giúp phụ huynh dễ dàng theo dõi và đồng hành cùng con em trong việc học tập pháp luật. Đồng thời, khuyến khích phụ huynh tham gia vào các hoạt động giáo dục pháp luật cũng là một giải pháp hiệu quả để tạo sự gắn kết giữa gia đình và nhà trường. Do đó, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa gia đình và nhà trường trong việc giảng dạy và truyền tải kiến thức pháp luật cho trẻ.

2.3.4. Tăng cường vai trò của các tổ chức đoàn thể. Các tổ chức như Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ, Hội Liên hiệp Thanh niên cần đóng vai trò quan trọng trong việc tổ chức các hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho trẻ vị thành niên về pháp luật. Những tổ chức này có thể triển khai nhiều hoạt động thiết thực để giúp trẻ tiếp cận và hiểu rõ hơn về pháp luật. Trước hết, việc mở rộng mạng lưới truyền thông thông qua các nền tảng mạng xã hội, báo chí, phát thanh sẽ giúp thông tin pháp luật đến gần hơn với giới trẻ. Các nội dung pháp luật cần được trình bày một cách hấp dẫn, dễ hiểu để thu hút sự quan tâm của các em. Bên cạnh đó, tổ chức các chương trình tình nguyện hướng về pháp luật cũng là một cách hiệu quả để giúp trẻ vị thành niên hiểu rõ hơn về quyền và nghĩa vụ của mình.

Các tổ chức đoàn thể có thể triển khai các chương trình hỗ trợ pháp lý miễn phí, giúp đỡ trẻ em có hoàn cảnh khó khăn tiếp cận với pháp luật. Đồng thời, việc thành lập các câu lạc bộ pháp luật tại trường học hoặc địa phương sẽ tạo môi trường thực hành pháp luật cho học sinh. Đây là nơi các em có thể thảo luận, thực hành xử lý các tình huống thực tế và nâng cao hiểu biết về hệ thống pháp luật. Ngoài ra, sự kết hợp giữa các tổ chức đoàn thể với cơ quan pháp luật như công an, tòa án, luật sư để tổ chức các buổi nói chuyện chuyên đề, phiên tòa giả định sẽ giúp trẻ vị thành niên có cái nhìn thực tế và trực quan hơn về pháp luật. Các tổ chức này cũng có thể tổ chức các buổi nói chuyện chuyên đề, tọa đàm, hoặc các hoạt động tình nguyện để hỗ trợ trẻ trong việc tìm hiểu và áp dụng pháp luật vào cuộc sống hàng ngày.

2.3.5. Đảm bảo nguồn lực và cơ sở vật chất cho công tác tuyên truyền. Bên cạnh các biện pháp tuyên truyền, việc đảm bảo nguồn lực và cơ sở vật chất cho giáo dục pháp luật cũng là yếu tố quan trọng để công tác này đạt hiệu quả cao. Trước hết, cần đầu tư vào hệ thống tài liệu và giáo trình giảng dạy pháp luật phù hợp với lứa tuổi vị thành niên. Các tài liệu này nên được biên soạn dưới dạng dễ hiểu, sinh động để tạo sự hứng thú cho học sinh.

Ngoài ra, việc cải thiện cơ sở hạ tầng, đặc biệt tại các vùng nông thôn, miền núi là điều cần thiết. Các địa phương cần đầu tư xây dựng thư viện, phòng học chuyên đề hoặc các trung tâm hỗ trợ pháp lý để trẻ em có cơ hội tiếp cận kiến thức pháp luật một cách thuận tiện. Hơn nữa, việc huy động sự tham gia của các doanh nghiệp, tổ chức xã hội cũng là một giải pháp quan trọng. Các doanh nghiệp có thể tài trợ kinh phí, cung cấp tài liệu hoặc hỗ trợ tổ chức các hoạt động giáo dục pháp luật. Cuối cùng, ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác giáo dục pháp luật cũng là một xu hướng cần được đẩy mạnh.

Việc phát triển các ứng dụng học tập, video hoạt hình minh họa về pháp luật sẽ giúp trẻ vị thành niên tiếp cận kiến thức một cách trực quan và hấp dẫn hơn. Cần có sự đầu tư đúng mức về nguồn lực và cơ sở vật chất cho công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật tại các địa phương, đặc biệt là các vùng nông thôn, miền núi của tỉnh Nghệ An.

3. Kết luận

Nâng cao nhận thức pháp luật cho trẻ vị thành niên trên địa bàn tỉnh Nghệ An không chỉ là trách nhiệm của các cơ quan chức năng, mỗi gia đình, nhà trường mà còn là sự chung tay với toàn xã hội. Việc trang bị cho trẻ vị thành niên kiến thức pháp lý vững vàng giúp các em nhận thức được quyền lợi và nghĩa vụ của mình, từ đó hình thành ý thức tuân thủ pháp luật và trở thành những công dân có trách nhiệm. Chỉ khi nhận thức pháp luật được nâng cao, trẻ vị thành niên mới có thể chủ động bảo vệ quyền lợi của mình, hạn chế vi phạm pháp luật và đóng góp vào việc xây dựng một xã hội văn minh, an toàn. Do đó, qua việc tuyên truyền, giáo dục pháp luật một cách bài bản và sáng tạo, tỉnh Nghệ An sẽ tạo ra một thế hệ trẻ vị thành niên không chỉ có kiến thức pháp lý vững vàng mà còn có ý thức tự giác tôn trọng và tuân thủ pháp luật, góp phần xây dựng một xã hội an toàn, lành mạnh và phát triển bền vững.

Tài liệu tham khảo

[1] Quốc hội (2016), *Luật Trẻ em số 102/2016/QH13*.

[2] Quốc hội (2020), *Luật Thanh niên số 57/2020/QH14*.

[3] Quốc hội (2015), *Bộ Luật Dân sự số 91/2015/QH13*.

[4] Dương Xuân Khiêm (2022), *Thực trạng, giải pháp nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của thanh, thiếu niên trong giai đoạn hiện nay*, Tạp chí Dân chủ và pháp luật, tháng 1 (358).

[5] Viện Nghiên cứu Thanh niên (2023), *Kết quả điều tra đánh giá tình hình thanh niên và việc thực hiện chính sách, pháp luật đối với thanh niên năm 2023*.

[6] Gia Huy (2023), *Báo động tình trạng vi phạm pháp luật trong giới trẻ*, nguồn: https://baonghean.vn/bao-dong-tinh-trang-vi-pham-phap-luat-trong-gioi-tre-10264814.html, truy cập ngày 15 tháng 2 năm 2025.

BÌNH LUẬN MỘT SỐ QUY ĐỊNH PHÁP LUẬT...

Tiếp theo trang 238

3. Kết luận

Phát triển dịch vụ công trực tuyến về môi trường đóng vai trò quan trọng trong chuyển đổi số, nâng cao hiệu quả quản lý và tạo thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp. Để tối ưu hóa hệ thống này, cần hoàn thiện khung pháp lý nhằm bảo đảm tính đồng bộ, liên thông dữ liệu và bảo mật thông tin. Việc thúc đẩy hợp tác công - tư, khuyến khích đổi mới công nghệ, ứng dụng trí tuệ nhân tạo vào giám sát môi trường sẽ góp phần nâng cao hiệu quả quản lý. Đồng thời, khung pháp lý cần linh hoạt, phù hợp với xu hướng quốc tế, tạo nền tảng cho nền kinh tế số bền vững và minh bạch trong lĩnh vực môi trường.

Tài liệu tham khảo

[1] Quốc hội (2020), *Luật Bảo vệ môi trường số 70/2020/QH14.*

[2] Chính phủ (2022), *Nghị định số 08/2022/NĐ-CP ngày 10/01/2022 quy định chi tiết một số điều của Luật Bảo vệ môi trường.*

[3] Bộ Tài nguyên và môi trường (2022), *Thông tư 02/2022/TT-BTNMT ngày 10/01/2022 quy định chi tiết một số điều của Luật Bảo vệ môi trường.*

[4] Bộ Thông tin và Truyền thông (2021), *Chiến lược Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030,* NXB Thông tin và Truyền thông, Hà Nội.

[5] Bộ Tài nguyên và Môi trường (2021), *Báo cáo Hiện trạng Môi trường Quốc gia giai đoạn 2016-2020,* NXB Dân trí, Hà Nội.

[6] UNDP Vietnam (2021), *Digital Transformation in Public Service Delivery: Challenges and Opportunities for Vietnam (tạm dịch: Chuyển đổi số trong cung cấp dịch vụ công: thách thức và cơ hội đối với Việt Nam)*, UNDP Vietnam, Hà Nội.

[7] OECD (2020), *Digital Government Review of Vietnam: Towards Data-Driven Public Sector (tạm dịch: Đánh giá chính phủ số của Việt Nam: hướng tới một khu vực công dựa trên dữ liệu),* OECD Publishing.

[8] Cổng Thông tin Chính phủ (2023), *Thực trạng và giải pháp phát triển dịch vụ công trực tuyến tại Việt Nam*, nguồn: http://chinhphu.vn.